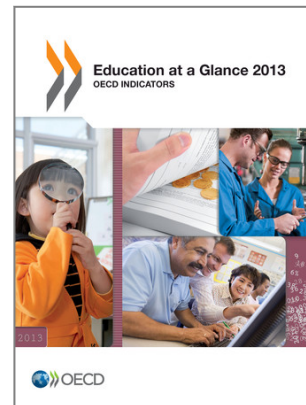

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2013. OECD Indicators

Summary in Slovak

Read the full book on: 10.1787/eag-2013-en

Pohľad na vzdelávanie pre rok 2013: ukazovatele OECD

Zhrnutie v slovenčine

Vzdelanie a kvalifikácia v čase krízy

V období rokov 2008 až 2011 prudko stúpla miera nezamestnanosti vo väčšine krajín, na ktoré sa táto edícia Pohľadu na vzdelávanie pre rok 2013 vzťahuje, a odvtedy zostáva vysoká. Nezamestnanosť a nízka zamestnanosť ako dôsledok svetovej recesie mimoriadne tvrdo zasiahla predovšetkým mladých ľudí. Priemerný podiel 15- až 29-ročných ľudí v krajinách OECD, ktorí nepracujú, neštudujú ani sa neškolia (tzv. NEET), dosiahol v roku 2011 hodnotu 16 %, pričom medzi 25- až 29-ročnými predstavoval tento podiel 20 %. V niektorých krajinách sú tieto hodnoty ešte omnoho vyššie a ukazujú, že tam neštuduje ani nepracuje každý tretí človek medzi 25. a 29. rokom života (ukazovateľ C5). Títo mladí ľudia musia platiť veľmi vysokú cenu za krízu, ktorú nespôsobili a ktorá má ďalekosiahly dosah na ich kvalifikáciu, pracovnú morálku a začlenenie sa do spoločnosti.

Kvalitné vzdelanie je stále cenné

Dosiahnuté vzdelanie má obrovský dosah na zamestnanosť, a kríza tento dosah ešte posilnila. V roku 2011 bolo vo všetkých krajinách OECD nezamestnaných priemerne 4,8 % jednotlivcov s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním, pričom u jednotlivcov bez stredoškolského vzdelania to bolo 12,6 %. Medzi rokmi 2008 a 2011 sa priepasť medzi ľuďmi s nízkym a s vysokým stupňom dosiahnutého vzdelania prehĺbila: vo všetkých vekových skupinách sa miera nezamestnanosti jednotlivcov s nízkym stupňom dosiahnutého vzdelania zvýšila o takmer 3,8 %, kým u jednotlivcov s vysokým stupňom dosiahnutého vzdelania sa zvýšila len o 1,5 % (ukazovateľ A5).

Mladým ľuďom poskytuje dobré vzdelanie cennú poistku proti nedostatku pracovných skúseností, a to aj počas krízy: v roku 2011 bolo vo všetkých krajinách OECD nezamestnaných priemerne 18,1 % 25- až 34-ročných ľudí bez stredoškolského vzdelania v porovnaní s 8,8 % 55- až 64-ročných ľudí. Spomedzi 25- až 34-ročných ľudí s vysokoškolskou kvalifikáciou bolo nezamestnaných priemerne 6,8 % v porovnaní s 4,0 % 55- až 64-ročných ľudí s obdobnou úrovňou vzdelania (ukazovateľ A5).

Hoci schopnosť krajiny zvládnuť nárast nezamestnanosti mladých ľudí v čase krízy ovplyvňujú mnohé činitele, jedným z najdôležitejších je pravdepodobne spôsob, akým inštitucionálne usporiadanie prechodu medzi vzdelaním a prácou uľahčuje ľuďom nástup do zamestnania. Krajiny s nadpriemerným podielom absolventov odborných učilíšť a škôl (32 %), ako sú Rakúsko, Česká republika, Nemecko a Luxembursko, dokázali udržať nárast miery nezamestnanosti v tejto vekovej skupine pod 8 %. Naopak krajiny ako Grécko, Írsko a Španielsko, v ktorých vyššie stredoškolské odborné vzdelanie dokončí menej ako 25 % mladých dospelých, zaznamenali v kategórii 25- až 34-ročných ľudí, ktorí majú len stredoškolské vzdelanie, nárast miery nezamestnanosti o 12 percentuálnych bodov alebo vyšší (ukazovatele A1 a A5).

Súvislosť medzi vzdelaním a zárobkom zostáva úzka

Dosiahnuté vzdelanie ovplyvňuje nielen zamestnanosť, ale aj príjem zo zamestnania. Relatívny zárobok dospelých ľudí s vysokoškolským vzdelaním je v priemere 1,5-krát vyšší ako u dospelých s vyšším stredoškolským vzdelaním, kým jednotlivci bez vyššieho stredoškolského vzdelania zarábajú v priemere o 25 % menej ako ich

vrstovníci, ktorí túto úroveň vzdelania dosiahli. Kríza tento rozdiel v zárobkoch ešte prehĺbila: priemerný rozdiel medzi zárobkom zo zamestnania medzi jednotlivcami s nízkym a s vysokým stupňom vzdelania bol v roku 2008 v priemere 75 % vo všetkých krajinách OECD a v roku 2011 sa zvýšil na 90 % (ukazovateľ A6).

Rozdiel medzi zárobkom jednotlivcov s nízkym a s vysokým stupňom vzdelania sa zvyšuje s vekom, rovnako ako vyšší zárobok za vysokoškolské vzdelanie. Jednotlivci vo veku 25 až 34 rokov bez stredoškolského vzdelania zarábajú v priemere 80 % toho, čo ich vrstovníci so stredoškolským vzdelaním, ale 55- až 64-roční jednotlivci, ktorí nedosiahli stredoškolské vzdelanie, zarábajú len 72 % toho, čo ich vrstovníci so stredoškolským vzdelaním. Jednotlivec s vysokoškolským vzdelaním medzi 25. a 34. rokom života zase zarába v priemere o 40 % viac ako dospelý rovnakého veku, ktorý má len stredoškolské vzdelanie, kým 55- až 64-roční zarábajú o 76 % viac (ukazovateľ A6). Titul udelený vysokoškolskou inštitúciou sa v dlhodobom horizonte jednoznačne vypláti.

Ďalšie zistenia

- V roku 2011 sa v krajinách OECD vzdelávalo v priemere 84 % 15- až 19-ročných ľudí a podiel 20- až 29-ročných vzdelávajúcich sa ľudí stúpol z 22 % v roku 2000 na 28 % v roku 2011 (ukazovateľ C1). V dôsledku toho vzrástol medzi rokmi 2000 a 2011 podiel dospelých s vysokoškolským vzdelaním o viac ako 10 %. V krajinách OECD malo v roku 2011 vysokoškolské vzdelanie 39 % 25- až 34-ročných ľudí (ukazovatele A1, A3 a A4).
- Kríza sa dotkla aj učiteľov. V období medzi rokmi 2000 a 2011 sa vo väčšine krajín s dostupnými údajmi platy učiteľov reálne zvýšili. V niektorých krajinách sa však v rokoch 2009 a 2010 platy učiteľov v dôsledku fiškálnych obmedzení v rámci reakcie na hospodársky pokles znížili alebo došlo k ich zmrazeniu. A ani v najlepších časoch neboli platy väčšiny učiteľov porovnateľné s platmi obdobne vzdelaných pracovníkov v iných oblastiach (ukazovateľ D3).
- Väčšina detí v krajinách OECD sa teraz začína formálne vzdelávať ešte pred 5. rokom života. Osem z desiatich 4-ročných detí (82 %) vo všetkých krajinách OECD sa vzdeláva už v rannom detstve; v Belgicku, Francúzsku, na Islande, v Taliansku, Nórsku, Španielsku a Švédsku všeobecné vzdelávanie začína už od 3. roku života (viac ako 90 % detí; ukazovateľ C2).
- Údaje nasvedčujú aj obľúbenosti štúdia v zahraničí, a to najmä medzi študentmi z Ázie. V oku 2011 bolo 4,3 milióna vysokoškolských študentov zapísaných do programov mimo krajiny svojho občianstva. Najvyšší podiel vysokoškolských študentov zo zahraničia majú Austrália, Veľká Británia, Švajčiarsko, Nový Zéland a Rakúsko (v zostupnom poradí). Počet zahraničných študentov študujúcich na vysokej škole v krajinách OECD bol takmer trikrát vyšší ako počet občanov krajín OECD študujúcich v zahraničí (ukazovateľ C4).
- Pohľad na vzdelávanie pre rok 2013 po prvýkrát skúma súvislosť medzi vzdelaním a dvomi sociálnymi dôsledkami: obezitou a fajčením. Údaje zrejme nie veľmi prekvapivo nasvedčujú tomu, že u vzdelanejších dospelých je menšia pravdepodobnosť, že budú obézni alebo budú fajčiť, ako u dospelých s nižším vzdelaním (ukazovateľ A8).

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Education at a Glance 2013. OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2013-en